

CONTROLEORGaan OP DE POLITIEONELE INFORMATIE

Uw referentie	Onze referentie	Bijlage(n)	Datum
/	DA220010	0	18/05/2022

Betreft: advies betreffende het wetsvoorstel tot invoering van een uniek portaal en uniform klachtenreglement voor het indienen van klachten en aangiften over de politie (DOC 55 2517/001 van 21 februari 2022)

Het Controleorgaan op de politieonele informatie (hierna afgekort 'COC' of 'Controleorgaan').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als 'WGB') inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'WPA').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna *LED*).

Gelet op de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens.

Gelet op het verzoek van de Kamervoorzitster d.d. 17 maart 2022 en het verzoek vanwege de Commissie Binnenlandse zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken van de Kamer van volksvertegenwoordigers d.d. 5 mei 2022, op grond van voormelde WGB om een advies uit te brengen.

Gelet op het verslag van de heer Koen Gorissen, lid-raadsheer in het Controleorgaan.

Brengt op 18/05/2022 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid van de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2, 2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan.

2. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2^e lid en 236 §2 WGB, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie of *LED*). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet-operationele verwerkingen)³ en Titel 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WGB⁴. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in het kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BEL-PIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend.⁶

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna 'Richtlijn politie-justitie' of *LED*).

³ Art. 4 § 2, 4^e lid WOG.

⁴ Artikel 71 §1, 3^e lid WGB.

⁵ Artikelen 59 §1, 2^e lid en 236 § 2 WGB.

⁶ Artikel 71 §1, 3^e lid juncto 236 § 3, WGB.

4. Het Controleorgaan is tot slot ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzen*", zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 "*tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van passagiersgegevens*" ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

II. Voorwerp van de aanvraag

5. De adviesaanvraag betreft een "*wetvoorstel tot invoering van een uniek portaal en uniform klachtenreglement voor het indienen van klachten en aangiften over de politie*" (hierna 'het wetsvoorstel' genoemd).

De aanvraag werd door de Kamervoorzitster op 17 maart 2022 overgemaakt aan het Controleorgaan op de politionele informatie, opdat het COC een advies zou formuleren betreffende het wetsvoorstel vermits enkele bepalingen, met name de artikelen 2, 5 en 7, raken aan de bevoegdheden van het Controleorgaan, meer bepaald het behandelen van klachten betreffende het politionele informatiebeheer. Eenzelfde aanvraag werd nogmaals overgemaakt op 5 mei 2022 aan het Controleorgaan door de Commissie Binnenlandse zaken van de Kamer.

6. De toelichting bij het wetsvoorstel stelt dat in de praktijk de slachtoffers moeilijkheden ondervinden om een klacht betreffende de politiediensten in te dienen wegens de onduidelijkheid over hoe en waar een klacht kan worden ingediend. Er zijn namelijk verschillende mogelijkheden om klacht in te dienen bij verschillende diensten.

Momenteel kunnen de klachten over de geïntegreerde politiediensten (hierna afgekort als GPI) ingediend worden bij :

- de Algemene Inspectie (hierna afgekort als AIG);
- het Vast Comité van Toezicht op de Politiediensten (hierna afgekort als Comité P);
- het Controleorgaan op de politionele informatie;
- rechtstreeks bij de lokale of federale politie;
- bij het Openbaar Ministerie of bij de onderzoeksrechter.

Het beoogde uniek portaal moet ervoor zorgen dat alle klachten met betrekking tot de GPI, uitgezonderd de klachten die rechtstreeks bij het Openbaar Ministerie of bij de onderzoeksrechter worden ingediend, op één plaats worden ingediend en verwerkt zodat voor de slachtoffers geen onzekerheid meer kan bestaan over hoe en waar een klacht kan of moet worden ingediend. Bovendien zal het '*shopping*' fenomeen - waarbij dezelfde klacht (al dan niet tegelijk) bij verschillende diensten ingediend wordt om het nagestreefde resultaat te bereiken - hierdoor tegengegaan worden.

Er wordt door het wetsvoorstel echter niet geraakt aan de verschillende interne en externe controleorganen noch aan hun bevoegdheden.

7. Het COC wijst erop dat het, naast het behandelen van klachten van burgers, ook onder meer belast is met het behandelen van de zgn. 'verzoeken voor onrechtstreekse toegang' tot de politionele gegevensbanken (zie in het bijzonder de artikelen 41 en 42 van de WGB). Dit zijn evenwel geen klachten. In dit geval worden immers de rechten van de burger door en in diens plaats door het COC uitgeoefend⁷. Deze verzoeken tot onrechtstreekse toegang zijn derhalve geen klachten tegen de GPI en vallen logischerwijze volledig buiten de toepassing van het wetsvoorstel. Deze verzoeken tot onrechtstreekse toegang worden hierna bijgevolg ook niet (verder) besproken. Eén en ander blijkt ook duidelijk uit de toelichting (p. 5).

Het verdient dan ook aanbeveling dat dit helder zou worden opgenomen in het te ontwerpen klachtenreglement (bijzonder reglement) dat door het Comité P moet worden opgemaakt na advies van onder meer het COC (zie m.b.t. dat advies evenwel randnummer 13), zodat hieromtrent bij de concrete uitwerking van het uniek portaal en het klachtenreglement geen enkele verwarring bestaat of discussie mogelijk is.

III. Bespreking van de aanvraag

A. Algemene opmerkingen

8. De doelstelling van de wetgever is de oprichting van een uniek portaal gericht op de centrale registratie van alle klachten over de GPI. De doelstelling is echter niet alleen de loutere registratie, maar moet ook toelaten om:

- gegevens te kunnen opvragen;
- analyses te maken (filteren) van het soort van klachten;
- gegevens te genereren over het toezichtsorgaan dat de klacht behandelt;
- het gevolg dat aan de klacht werd gegeven te kennen.

Het beoogde uniek portaal kan niet anders worden omschreven dan als een alomvattende databank van klachten ten aanzien van de leden van de GPI, waaruit de nodige of gewenste informatie en persoonsgegevens kunnen worden gedestilleerd. Zo kan men bijvoorbeeld een globaal beeld bekomen van de klachten inzake het onrechtmatig consulteren van politionele databanken, waardoor de bevoegde overheden en diensten de algemene en globale werking van de politiediensten kunnen analyseren en/of verbeteren.

⁷ Artikel 42 juncto 239 WGB

Zoals vermeld is het de bedoeling dat het portaal de mogelijkheid biedt om te 'filteren' op het soort klacht, het bevoegde toezichtsorgaan dat de klacht heeft behandeld en het gevolg dat aan het klacht werd gegeven.

De klachten die het Controleorgaan momenteel ontvangt, kunnen opgedeeld worden in twee categorieën. De eerste categorie van klachten betreft de onrechtmatige verwerkingen door de GPI in de politionele gegevensbanken. De tweede categorie van klachten heeft betrekking op alle andere verwerkingen door de GPI die onder de AVG (GDPR) en titel 2 WGB vallen (het kan dus gaan om zowel niet-operationele verwerkingen als operationeel politionele verwerkingen)⁸.

9. Het wetsvoorstel bevat geen enkele omschrijving van de eigenlijke inhoud van het uniek portaal als databank, noch enige regel van gegevensbescherming. Ook in de toelichting wordt daarover weinig concrete informatie gegeven. Welke gegevens allemaal in deze databank zullen terecht komen en of die er naderhand ook kunnen of zullen worden uitgethaald en door wie en om welke doeleinden blijkt nergens uit het wetsvoorstel.

Logischerwijze en na lezing van de toelichting zullen in deze databank heel wat persoonsgegevens worden opgenomen. Het COC denkt daarbij aan de identificatiegegevens van de klager, de politiedienst en de leden van de GPI (en hun identificatiegegevens) waartegen de klacht is gericht, het voorwerp van de klacht (omschrijving van de gelaakte gedraging of onthouding ervan, eventueel aanwijzingen van een gepleegd misdrijf, enz. ...), de gegevens over het toezichtorgaan dat de klacht behandelt en de gevolgvordering aan de klachten.

Het wetsvoorstel bevat geen bepalingen met betrekking tot de categorieën van gegevens die in de databank van het uniek klachtenportaal zullen worden opgenomen noch omtrent andere aspecten van gegevensbescherming (cf. verder onder randnummer 11). Het ontworpen artikel 9bis (art. 2 wetsvoorstel) van de Wet van 18 juli 1991 (hierna 'organieke wet Comité P') beperkt zich *in se* tot de oprichting van het uniek portaal zonder meer en lijkt impliciet te voorzien dat het Comité P de verwerkingsverantwoordelijke ervan is (cf. randnummer 10).

10. De verschillende elementen uit de Toelichting wijzen er niettemin op dat het uniek portaal georganiseerd zal worden als een gegevensbank gelijkaardig aan de reeds bestaande, maar eveneens niet wettelijk omkaderde, Gemeenschappelijke Databank KLFP⁹ van de AIG en het Comité P. Maar, zoals gezegd, blijft het wetsvoorstel stilzwijgend met betrekking tot de juridische omkadering van de gegevensbank/uniek klachtenportaal, meer bepaald rond een aantal essentiële elementen zoals de precieze doeleinden van de verwerking(en), de verwerkingsverrichtingen om de doeleinden te

⁸ Zie uitgebreid Jaarverslag COC 2020, randnummer 32 en het te verschijnen Jaarverslag COC 2021, randnummer 30.

⁹ Klachten Fiche – Fiche de Plainte

bereiken, de (gezamenlijke?) verwerkingsverantwoordelijke (uitsluitend het Vast Comité P of gezamenlijk met andere toezichthouders waaronder het COC), de categorieën van de verwerkte gegevens, de bewaartermijnen, de categorieën van betrokkenen, de categorieën van ontvangers, en de te nemen technische en organisatorische maatregelen om een rechtmatige verwerking te waarborgen¹⁰.

11. Recent nog oordeelde het Grondwettelijk Hof bij arrest van 10 maart 2022¹¹ hieromtrent als volgt: *“Bij artikel 22 van de Grondwet wordt aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehouden om te bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven. Het waarborgt aldus aan elke burger dat geen inmenging in de uitoefening van dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering.*

...

Bijgevolg moeten de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. In dat verband maken de volgende elementen, ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, in beginsel essentiële elementen uit : 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens (advies van de algemene vergadering van de afdeling wetgeving van de Raad van State nr. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet « betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie », Parl. St., Kamer, 2020-2021, DOC 55-1951/001, p. 119)“ (overweging B.13.1).

Overigens zullen in dit uniek klachtenportaal ook bijzondere categorieën (gevoelige) van gegevens worden verwerkt (art. 9 AVG), alsmede verwerkingen betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten (art. 10 AVG), zodat ook op die gronden er een hetzij een AVG rechtsgrondslag, hetzij een intern lidstatelijke rechtsgrondslag voorhanden dient te zijn.

Voormelde aspecten dienen dus absoluut wettelijk geregeld te worden. Er zijn *in casu* twee mogelijke opties die de steller van het wetsvoorstel ter beschikking staan:

- optie 1: ofwel worden deze aspecten nader geregeld in huidig wetsvoorstel;
- optie 2: ofwel worden deze aspecten geregeld in het te ontwerpen bijzonder reglement of klachtenreglement dat immers, krachtens het ontworpen art. 9bis §2, laatste zin van de organieke wet Comité P *“kracht van wet heeft”* en dus een formele wet in de zin van artikel 22 GW zal zijn.

¹⁰ Randnummer 14 van het Advies inzake het voorontwerp van wet betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie (DA210004).

¹¹ GwH, n° 33/2022 van 10 maart 2022, overweging, B.13.1, www.grondwettelijkhof.be

12. Gelet op het feit dat dit klachtenreglement pas tot stand kan komen na het advies van alle betrokken toezichthouders (zie evenwel wat betreft de afdwingbare kracht van dat advies wat het COC betreft, randnummer 13) en alleszins "*in consensus tussen de diensten als bedoeld in het voorgestelde artikel 9bis §3'*" (cf. toelichting, p. 8) moet worden opgemaakt, verdient het de voorkeur voormelde aspecten dwingend te regelen in voormeld klachtenreglement. Het verdient dan ook aanbeveling, voor zover de steller van het wetsvoorstel zou opteren voor de voorgestelde tweede optie, om in huidige wetsvoorstel uitdrukkelijk de verplichting te voorzien voormelde aspecten te regelen in het klachtenreglement. Dat kan bijvoorbeeld door een vierde paragraaf toe te voegen aan het ontworpen artikel 9bis van de organieke wet Comité P luidend als volgt:

"Het in paragraaf 2 bedoelde bijzonder reglement bepaalt minstens:

1° de categorie van verwerkte informatie en persoonsgegevens;

2° de categorie van betrokken personen;

3° de met de verwerking nagestreefde doelstelling;

4° de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens;

5° de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens

6° de technische en organisatorische informatieveiligheidsmaatregelen.

Daarnaast komt het aan de steller van het voorstel toe na te gaan of er nog andere elementen in het bijzonder reglement moeten worden opgenomen. Het COC dringt er alleszins op aan om de praktische afspraken omtrent de organisatie van het portaal – o.a. voeding van de databank, *up to date* houden van de gegevens, toegang tot de gegevens (wie, volgens welke modaliteiten, ...), ...-, alsook het gebruik ervan door de verschillende diensten en overheden vast te leggen in het reglement (zie infra). Zo lijkt het voor de hand liggend niet iedereen die dat wenst zomaar toegang te geven tot de databank die immers, zoals gezegd, heel wat (ook gevoelige) persoonsgegevens kan en zal bevatten (cf. persoonsgegevens in de zin van art. 9 en 10 van de AVG).

13. Met betrekking tot de totstandkoming van het uniek klachtenreglement voorziet de ontworpen 3e paragraaf van artikel 9bis van de organieke wet Comité P dat het Vast Comité P voorafgaandelijk het advies van het COC, de AIG en het coördinatiecomité van de geïntegreerde politie dient in te winnen waarmee het dan ook rekening moet houden.

Er dient evenwel een *fundamenteel onderscheid* te worden gemaakt tussen de externe controleorganen enerzijds en interne controle organen en de politiediensten anderzijds, wat het wetsvoorstel niet doet. Zowel het Vast Comité P als het COC zijn zuiver externe onafhankelijke toezichthouders verbonden aan het federale parlement. De AIG is een weliswaar aan de GPI externe toezichthouder maar is een orgaan van de uitvoerende macht en onderworpen aan de voogdij en

hiërarchie van de Ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken. Het Coördinatiecomité van de GPI is tot slot een zuiver politieel orgaan van de GPI.

Van de adviesverlenende instanties op het klachtenreglement is derhalve enkel het COC een volstrekt onafhankelijke externe toezichthouder.

Het spreekt dan ook voor zich dat het advies van het COC altijd een **bindend** of **dwingend** advies moet zijn op straffe van een onverantwoorde inperking van de internationaal en nationaal voorziene onafhankelijke positie van het COC als toezichthouder en gegevensbeschermingsautoriteit te installeren. Die onafhankelijkheid van het COC, zowel van de wetgevende als van de uitvoerende macht, staat buiten kijf en wordt voorzien door onder meer de artikelen 41 tot en met 44 van de hogervermelde EU Richtlijn justitie/politie 2016/680 (*LED*) als de nationale WGB (artikel 71 en 233) én de gevestigde rechtspraak van het EU-Hof van Justitie en het Grondwettelijk Hof. Het is dan ook niet aanvaardbaar dat een uniek klachtenreglement dat betrekking heeft op (een deel) van het functioneren van het Controleorgaan tot stand zou kunnen komen tegen het advies of bepaalde elementen ervan in van het COC. Het kan wettelijk hoegenaamd niet, maar het is ook allerminst opportuun om die mogelijkheid open te laten. Ook "*rekening houden*" met het advies van het COC is zodoende ruimschoots ontoereikend.

Dit betekent m.a.w. dat het juridisch volstrekt onmogelijk moet gemaakt worden dat bijvoorbeeld de andere controlediensten een klachtenreglement tegen de visie van het COC in zouden kunnen doorduwen. In de ontworpen §3 van art. 9*bis* moet zodoende, minstens voor wat het COC betreft, voorzien worden in het bindend karakter van zijn advies. Dit lijkt het best te gebeuren door een toevoeging van de volgende zin aan de ontworpen §3: "*Het voorafgaandelijk advies van het Controleorgaan op de politieele informatie is bindend en afdwingbaar. Bij gebreke eraan neemt het Controleorgaan niet deel aan het uniek klachtenportaal bedoeld in paragraaf 1*"

14. Vermits de steller van het wetsvoorstel in de Toelichting (p. 8) stelt dat het klachtenreglement bij consensus moet worden opgemaakt, stelt zich de vraag of het advies van de AIG en/of het Coördinatiecomité van de GPI dan niet ook bindend moet zijn. Bovendien kan men zich afvragen wat er dient te gebeuren indien er geen consensus kan worden bereikt. Dient hier geen (ultiem) beslissingsmechanisme te worden voorzien?

Ook hier dient naar het oordeel van het COC een onderscheid te worden gemaakt tussen het Comité P en het COC enerzijds als externe onafhankelijke controlediensten en anderzijds de AIG en zeker het Coördinatiecomité GPI. Een consensus tussen het Comité P en het COC is essentieel. Het komt de steller van het wetsvoorstel toe te beoordelen of ook het gebrek aan het (volledige) akkoord van de overige diensten (AIG en Coördinatiecomité GPI) van aard kan zijn om de totstandkoming van het bijzonder reglement tegen te houden.

B. Artikelsgewijze bespreking

B.1. Ontworpen art. 9bis van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 30 juli 2018 (artikel 2 wetsvoorstel)

15. Het ontwerp van art. 9bis, §1 luidt als volgt: *“Het Vast Comité P staat in voor het uniek portaal voor het indienen van klachten en aangiften tegen de personeelsleden van de geïntegreerde politie.”*

Uit de Toelichting blijkt dat de wetgever de rol van uniek portaal aan het Vast Comité P wil toewijzen omwille van diens ervaring met de ontvangst van klachten en het desgevallend doorsturen naar de bevoegde autoriteiten. Ook wordt er aangehaald dat het Vast Comité P ruim gekend is bij de burgers. De Toelichting lijkt te impliceren dat de toegang tot het uniek portaal via het internet zal verlopen.

Burgers die geen onlineaangifte kunnen of wensen in te vullen, kunnen zich tot de politie wenden die de klacht zal acteren en registreren in het portaal. Ook de klachten die via andere kanalen, zoals e-mail, binnenkomen bij het Vast Comité P, zullen in het portaal geregistreerd worden door het Vast Comité P. Het Vast Comité P zal dan de klachten doorzenden naar de bevoegde autoriteit. Het is niet duidelijk wat er dient te gebeuren indien een burger rechtstreeks bij bijvoorbeeld het COC of de AIG een klacht indient, zoals momenteel het geval is. Dient deze klacht dan te worden overgemaakt aan het Vast Comité P, ter registratie in het portaal? Of zullen de diensten de betrokken klacht zelf dienen te vatten in de databank van het portaal? Ook deze eerder praktische aspecten lijken toch wel te moeten worden geregeld in het voormelde klachtenreglement.

Uit het voorgaande concludeert het COC dat het rol van de (ook praktisch) verantwoordelijke van het portaal aan het Vast Comité P zal worden toegekend. Het is echter niet duidelijk of de steller van het wetsvoorstel hiermee ook de rol van de verwerkingsverantwoordelijke (in de zin van de WGB) aan (uitsluitend) het Vast Comité P wil toewijzen (cf. randnummer10). Het is uiteraard essentieel om te bepalen wie als de verwerkingsverantwoordelijke aangeduid zal worden van de nieuwe gegevensbank (zie supra). Het komt de steller van het wetsvoorstel toe hieromtrent duidelijkheid te scheppen.

16. Wat betreft het op te maken klachtenreglement ter operationalisering van het uniek klachtenportaal voorzien in het ontwerpen art. 9bis kan verwezen worden naar randnummer 14.

Het spreekt voor zich dat het inderdaad het meest raadzaam is dat het reglement opgesteld wordt door alle partijen bij consensus waarbij iedereen gelijk verantwoordelijk is voor de opmaak weliswaar onder regie van het Vast Comité P. Een dergelijke methode werd reeds op vruchtbare wijze door de 4 federale gegevensbeschermingsautoriteiten (COC, Vast Comité I, Vast Comité P en de GBA)

gehanteerd voor de opmaak van het samenwerkingsprotocol¹². Het lijkt dan ook aangewezen om, samen met de voorgestelde amendering in randnummer 13, de idee van de consensus uitdrukkelijk in de wettekst in te schrijven en derhalve de ontworpen §3 te vervangen door de volgende tekst " *De opmaak van het in paragraaf 2 bedoelde klachtenreglement zal bij consensus vastgelegd worden door het Vast Comité P, het Controleorgaan op de politionele informatie, de algemene inspectie van de federale en van de lokale politie en het coördinatiecomité van de geïntegreerde politie bedoeld in artikel 8ter van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiediensten gestructureerd op twee niveaus. Het voorafgaandelijk advies van het Controleorgaan op de politionele informatie is bindend en afdwingbaar. Bij gebreke eraan neemt het Controleorgaan niet deel aan het uniek klachtenportaal bedoeld in paragraaf 1"*

De hypothese dat er geen consensus zou kunnen worden bereikt dient mogelijks evenzeer door de steller van het voorstel voor ogen te worden gehouden en eventueel van een oplossing te worden voorzien (cf. randnummer 14).

B.2. Ontworpen art. 14bis, van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 30 juli 2018 en ontworpen artikel 240, 4° van de WGB (artikel 5 en 7 wetsvoorstel)

17. Het COC stelt vast dat in het wetsvoorstel geen rekening wordt gehouden met klachten die neergelegd kunnen worden bij andere instanties zoals de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort GBA).

Het controleorgaan stelt voor om in het wetsvoorstel en/of in het bovengenoemde reglement rekening te houden met het feit dat klachten ook bij andere ontvangers dan bepaald in het art. 14bis van de organieke wet Comité P, zoals de GBA, ingediend kunnen worden. Bijgevolg moet daarin worden verduidelijkt op welke manier en binnen welke termijnen de klachten naar de bevoegde toezichthouder, controledienst of politiedienst overgedragen moeten worden.

Ten titel van voorbeeld kan worden verwezen naar het voormelde samenwerkingsprotocol waarin is vastgelegd dat, wanneer een toezichthoudende autoriteit een klacht ontvangt die niet voor hem bestemd is, deze de klacht zo spoedig mogelijk zal overdragen naar de bevoegde toezichthoudende autoriteit. Deze laatste zal controleren of hij bevoegd is en zal de verdere dossierafhandeling verzorgen¹³.

¹² <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/samenwerkingsprotocol-tussen-de-belgische-federale-toezichthoudende-autoriteiten-op-het-vlak-van-dataprotectie.pdf>

¹³ Randnummer 30 van het samenwerkingsakkoord tussen de Belgische federale toezichthoudende autoriteiten op het vlak van dataprotectie

18. Het komt het COC ook voor, hoewel dat niet zo duidelijk blijkt uit de lezing van de tekst van het wetsvoorstel, dat het niet de bedoeling is dat de behandeling van een klacht door het COC zou worden vertraagd, laat staan uitgesteld, door de introductie van het uniek portaal. Dat volgt ook uit de Toelichting waar wordt gesteld dat er niet wordt geraakt aan bevoegdheden van de betrokken interne en externe controleorganen. Dit betekent dan ook dat in wezen een kopie van de klachten en aangiften zullen worden overgemaakt aan het uniek portaal terwijl ondertussen het COC meteen aan de slag gaat met de klacht conform haar wettelijke opdrachten en bevoegdheden en dat ook het ontworpen artikel 14*bis* van de organieke wet Comité P aldus moet worden begrepen. Dezelfde opmerking geldt voor wat betreft het ontworpen bijkomend lid aan art. 240, 4° van de WGB.

B.3. Artikel 8 van het wetsvoorstel (inwerkingtreding)

19. Het is één ding in het wetsvoorstel een uniek klachtenportaal te introduceren en te voorzien. Iets helemaal anders en complexer is de verdere wettelijke en praktische uitvoering en concretisering ervan. Artikel 8 voorziet dat het wetsvoorstel in werking treedt de dag van publicatie in het Belgisch staatsblad van (de goedkeuring van) het klachtenreglement als bijzonder reglement. Dat betekent dat die dag het uniek klachtenportaal meteen operationeel dient te zijn. Het COC kan niet of toch zeer moeilijk inschatten of zoiets realistisch is of überhaupt haalbaar.

Teneinde de noodzakelijke operationele flexibiliteit toe te laten dringt het COC erop aan de daadwerkelijke inwerkingtreding van het uniek klachtenportaal te laten beslissen door de verwerkingsverantwoordelijke (*in casu*, naar alle waarschijnlijkheid, het Vast Comité P), nadat ook het COC daarover het eensluidend en bindend advies heeft verleend. Die beslissing van het Vast Comité P wordt dan ook best evenzeer bekendgemaakt in het Belgische staatsblad. Het COC verzoekt dan ook het artikel 8 in die zin te vervolledigen door de toevoeging van het volgende 2e lid: "*De werking van het uniek klachtenportaal zal daadwerkelijk een aanvang nemen op beslissing van het Vast Comité P, na het voorafgaandelijke eensluidend bindend advies van het Controleorgaan op de politionele informatie, en ten vroegste op de tiende dag na de publicatie van voormelde beslissing in het Belgische Staatsblad*".

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politionele Informatie,

verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politionele Informatie op 18 mei 2022.

Voor het Controleorgaan,
De voorzitter,
(get.) Philippe ARNOULD